

**Diputació
Barcelona**

INFORME

LA DIPUTACIÓ DE BARCELONA EN EL DESENVOLUPAMENT DE L'AGENDA RURAL DE CATALUNYA I L'ESTATUT DEL MUNICIPI RURAL

10/12/2024

DIPUTACIÓ DE BARCELONA

ASSOCIACIÓ D'INICIATIVES RURALS I MARÍTIMES DE CATALUNYA

**Agenda
Rural de
Catalunya**

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	2
2. CONTEXTUALITZACIÓ	3
2.1. AGENDA RURAL DE CATALUNYA	4
2.2. ESTATUT DELS MUNICIPIS RURALS.....	5
3. MARC NORMATIU	6
4. METODOLOGIA.....	9
4.1. DADES EMPRADES PELS VINCLES ENTRE ESTATUT DELS MUNICIPIS RURALS I AGENDA RURAL	9
4.2. ELEMENTS D'ANÀLISI	9
4.3. METODOLOGIA D'ANÀLISI D'ACCIONS DE LA DIBA RESPECTE A L'EMR.....	11
4.4. METODOLOGIA D'ANÀLISI JURÍDIC.....	13
5. RESULTATS DE L'ANÀLISI DE DADES DELS ELEMENTS.....	14
6. RESULTATS DE L'ANÀLISI JURÍDIC	19
6.1. ANÀLISI DELS EIXOS PRINCIPALS	19
6.2. IDENTIFICACIÓ D'OBSTACLES.....	24
6.3. CONTRACTACIÓ PÚBLICA.....	27
6.4. IMPULS DE L'ACTIVITAT ECONÒMICA.....	30
7. CONCLUSIONS	33

1. INTRODUCCIÓ

Aquest informe s'ha redactat per encàrrec de la Diputació de Barcelona amb l'objectiu d'analitzar el Projecte de Llei de l'Estatut dels Municipis Rurals, des de la visió del marc establert a l'Agenda Rural de Catalunya, per tal de detectar aquells elements que tenen impacte en l'àmbit competencial d'aquesta institució, així com la detecció i anàlisi d'aquelles accions previstes a l'Agenda Rural amb vinculació a l'Estatut dels Municipis Rurals, per una banda, i accions clau pròpies de l'Agenda Rural, per l'altra.

El present document comença amb una **Contextualització** que radiografia la importància dels territoris rurals per a la sostenibilitat del país i descriu els dos documents instruments clau que estableixen els fonaments de les polítiques i accions a desenvolupar en aquests territoris, és a dir, l'Agenda Rural i l'Estatut dels Municipis Rurals. Així mateix, s'hi presenta el marc normatiu que cal tenir present i que condiciona l'acció de la Diputació de Barcelona. Resulta imprescindible entendre com aquests marcs legals interactuen amb els plantejaments de l'Agenda Rural i de l'Estatut dels Municipis Rurals, i quin espai de maniobra s'hi pot trobar per garantir la coherència i l'eficàcia de les polítiques públiques aplicades als municipis rurals.

En el punt de **Metodologia**, s'exposen les eines analítiques utilitzades per examinar, a través de diferents elements estratègics, com les diferents accions proposades s'ajusten a les competències i els recursos disponibles de la Diputació de Barcelona.

Seguidament, a l'apartat de **Resultats** es mostren les dades obtingudes, posant de manifest quines línies d'actuació són prioritàries, quines requereixen harmonització normativa i quins reptes competencials persisteixen, entre d'altres.

A continuació, en els resultats de **l'Anàlisi jurídica** s'aborda, des d'una perspectiva legal, com es poden implementar aquestes accions sense entrar en contradicció amb les normes vigents, i quins instruments de cooperació o simplificació s'han d'activar per evitar buits o duplicitats. Per fer-ho més entenedor, s'inclouen alguns casos concrets, com ara la contractació pública o l'impuls de l'activitat econòmica.

Finalment, el document exposa les **Conclusions**, en les quals es fa un balanç del que s'ha exposat i es presenten propostes de millora i estratègies de futur. L'objectiu global és, doncs, oferir una visió rigorosa i transversal de la posició que ocupa la Diputació de Barcelona i quin paper pot tenir en el desplegament de les accions que es proposen des d'aquests dos documents estratègics.

2. CONTEXTUALITZACIÓ

El món rural reivindica, en el seu conjunt, formar part de les decisions sobre desenvolupament territorial, econòmic i social com a peça fonamental per a la sostenibilitat del planeta.

És necessari, cabdal, situar al centre del debat territorial i del desenvolupament sostenible a Catalunya i a Europa la importància social, cultural, mediambiental i econòmica que tenen els territoris rurals per a les nostres societats. Ruralitat i urbanitat són una simbiosi que beneficia les dues parts, i cal emprendre accions en comú des d'aquest prisma. La urbanitat necessita els recursos alimentaris, energètics, naturals, patrimonials i de lleure que només existiran i estaran disponibles si tenim un món rural viu i actiu. Alhora, la ruralitat necessita el mercat, els serveis, el potencial humà i econòmic, els visitants i els possibles habitants que li pot oferir la urbanitat. Per aquest motiu, es va iniciar l'elaboració d'una Agenda Rural de Catalunya que esdevingués l'estratègia de desenvolupament territorial sostenible sota el marc de l'Acord nacional per a l'Agenda 2030.

El Novembre del 2020 les entitats de la societat civil demanen a la Generalitat de Catalunya que situï els territoris rurals al centre d'aquest debat. Aquesta petició es fa efectiva i la Comissió Interdepartamental sobre Despoblament Rural (CIDR) encarrega l'impuls del procés de redacció de l'Agenda Rural de Catalunya a: l'Associació d'Iniciatives Rurals de Catalunya (ARCA), l'Associació Catalana de Municipis (ACM), l'Associació de Micropobles de Catalunya i el Consell Assessor de Desenvolupament Sostenible (CADS). Aquestes 4 entitats configuren la Comissió Redactora que té la tasca de coordinar el procés de participació i de redacció de l'Agenda Rural de Catalunya.

Al mateix temps, es crea la Comissió Motora, entitat formada per 38 entitats de Catalunya que difonen i participen activament en el procés de redacció de l'Agenda Rural de Catalunya, coordinades per les organitzacions de la comissió redactora.

Paral·lelament a la redacció de l'Agenda Rural de Catalunya, des de l'Associació de Micropobles van iniciar les tasques per promoure una llei que millorés la situació dels municipis rurals. En aquest sentit, gràcies a les diferents entitats municipalistes, es va impulsar l'Estatut dels Municipis Rurals que va ser redactat a l'anterior legislatura i el nou govern ha aprovat. L'Agenda Rural de Catalunya ha tingut un paper actiu en tot el procés, ja que les entitats municipalistes formen part de la Comissió Motora de l'Agenda Rural.

2.1. AGENDA RURAL DE CATALUNYA

El que s'ha fet amb l'Agenda Rural de Catalunya és identificar els reptes clau i definir les accions concretes a desenvolupar per tal de fomentar la cohesió territorial, social, ambiental i econòmica, donant resposta les necessitats i especificitats de les zones rurals catalanes.

L'Agenda Rural és un espai de concertació territorial que s'organitza en una governança transformadora per donar resposta als reptes de les zones rurals per garantir l'equitat territorial, i perquè esdevinguin espais vius, dinàmics, resilients i connectats.

La base de l'Agenda Rural és la ciutadania, la veu de la qual es veu reflectida en els 7 reptes del món rural i les 892 accions que son el resultat d'un ampli procés de participació. D'aquestes accions se'n van prioritzar un total de 277 i d'aquestes, 59 es van considerar estratègiques. Els reptes als quals s'adscriuen aquestes accions són:

1. Persones, benestar i repte demogràfic
2. Transició ecològica
3. Territori connectat
4. Sistema Agroalimentari
5. Sistema forestal
6. Innovació, dinamització econòmica i social
7. Governança i participació

Des de l'inici del procés de creació de l'Agenda Rural, l'escenari dibuixat pel procés de participació, la feina feta per la Comissió Motora (CM) i la Comissió Interdepartamental de Governança Rural (CIGR), com a nous espais de governança rural, han fet aflorar la importància d'adaptar les polítiques, accions, projectes i subvencions a la realitat i necessitats dels territoris rurals.

Actualment, s'estan desenvolupant reunions bilaterals, convocades des de la CIGR, amb l'objectiu de reunir a la CM, la CIGR i als departaments de la Generalitat de Catalunya competents en cada temàtica en una taula per debatre i resoldre accions estratègiques i sobre *Rural Proofing* de l'Agenda Rural. Una metodologia de treball per tal de garantir que la Generalitat de Catalunya doni resposta a les accions de l'Agenda Rural.

2.2. ESTATUT DELS MUNICIPIS RURALS

L'acció 876 de l'Agenda Rural de Catalunya és la que ha donat lloc al desenvolupament del Projecte de llei de l'Estatut dels Municipis Rurals de Catalunya, en la qual hi ha vincles entre quaranta-tres articles i set disposicions transitòries amb vuitanta-una accions de l'Agenda Rural de Catalunya, sumant un total de noranta-nou vincles.

L'Estatut dels Municipis Rurals pretén contribuir a millorar les condicions de vida de la ciutadania que viu en municipis rurals i vol ser una eina normativa eficaç, amb mesures eficaces i duradores, per garantir l'arrelament de les persones que hi viuen i afavorir el repoblament i l'equilibri territorial. Amb aquest marc legal, també es pretén harmonitzar les polítiques locals amb els objectius europeus i estatals, establint un model de desenvolupament inclusiu i adaptat a les necessitats específiques del territori rural català.

La proposta de llei, amplia les funcions de l'òrgan d'assessorament del Govern en matèria de règim local i de participació, el Consell Català de Municipis rurals, per ampliar-ne l'abast i adaptar-les al requeriment de la mateixa llei; també reconeix com a interlocutors del Govern aquelles associacions i entitats que tenen per objecte la representació, promoció i defensa dels interessos d'aquests municipis.

Pel que fa al text, destacar la definició i classificació dels municipis rurals, per una banda.

1. **Municipis rurals:** aquell municipi la població del qual és inferior o igual a 2.000 habitants i que pertany a una comarca rural. També tenen aquesta consideració els municipis de menys de 2.000 habitants que pertanyen a una comarca limítrofa (aquella que limita amb una comarca rural amb un elevat grau de ruralitat) i que reuneixen una d'aquestes dues condicions:
 - o tenen una densitat menor o igual als 90 h/km² o
 - o una taxa de creixement de la població negativa en els darrers 10 anys.
2. **Municipi rural d'especial atenció,** aquell municipi rural amb una població inferior o igual a 500 habitants. Així mateix, també tenen la condició de municipi rural d'especial atenció aquells municipis rurals amb una població superior als 500 habitants i inferior als 2.000 que compleixen com a mínim una de les condicions següents:
 - o Una densitat de població inferior a 12,5 h/km².
 - o Una taxa de creixement de població menor al 10% en els darrers 10 anys.
 - o Un índex d'envelliment superior al doble de la mitjana de Catalunya

I per l'altra, alguns dels objectius claus que se'n desprenen, com són: a) garantir serveis públics de qualitat i accessibles per millorar la qualitat de vida dels habitants; b) afavorir l'arrelament de la població i el repoblament; c) assegurar mecanismes de finançament suficients per a les necessitats locals; d) facilitar el desenvolupament d'una economia sostenible i inclusiva. Els quals es pretenen assolir-los amb mesures com la simplificació normativa, plans específics pels serveis essencials, creació de fons de finançament, la millora de les infraestructures, entre d'altres.

Així doncs, l'Agenda Rural i l'Estatut del Municipi Rural de Catalunya constitueixen un binomi estratègic per tractar i desenvolupar els reptes socials i estructurals del món rural. L'Agenda Rural proporciona la visió global dels reptes i determina les accions, mentre que l'Estatut concreta aquestes accions amb eines específiques i estableix la base normativa per garantir que els municipis rurals disposin de recursos, capacitats, mesures de suport necessàries per fer-hi front.

3. MARC NORMATIU

A l'hora de definir la metodologia d'anàlisi d'aquest informe i de desenvolupar, de cada una de les accions, els elements estratègics que ha considerat la Diputació de Barcelona, com és la qualitat normativa, la competència sobre qui recau l'acció o si es tracta d'un servei públic o no, és molt important tenir present la normativa i quin és el marc jurídic de la Diputació.

Per aquest motiu, cal tenir en compte la següent legislació:

- Constitució espanyola, de 27 de desembre de 1978.
- Estatut d'autonomia de Catalunya, aprovat per llei orgànica el 19 de juliol de 2006.
- Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local.
- Llei 5/1987, de 4 d'abril, de règim provisional de les competències de las diputacions provincials.
- Reial decret 2568/1986, de 28 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament d'organització, funcionament i règim jurídic de les entitats locals (ROFEL).
- Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya.
- Decret 179/95, de 13 de juny, pel qual s'aprova el Reglament d'obres, activitats i serveis dels ens locals.
- Llei 39/2015, 1 d'octubre, de procediment administratiu comú de les administracions públiques.
- Llei 40/2015, 1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic.
- Llei 27/2013, de 27 de desembre, de racionalitat i sostenibilitat de l'administració local.

De tota la normativa exposada, cal tenir en compte l'Article 36, sobre competències pròpies de la Llei 7/1985, modificat per la Llei 27/2013:

«Són competències pròpies de la Diputació o entitat equivalent les que li atribueixin en aquest concepte les lleis de l'Estat i de les comunitats autònomes en els diferents sectors de l'acció pública i, en tot cas, les següents:

1. La coordinació dels serveis municipals entre si per a la garantia de la prestació integral i adequada a què es refereix l'apartat a del número 2 de l'article 31.
2. L'assistència i la cooperació jurídica, econòmica i tècnica als municipis, especialment els de menor capacitat econòmica i de gestió. En tot cas garantirà en els municipis de menys de 1.000 habitants la prestació dels serveis de secretaria i intervenció.
3. La prestació de serveis públics de caràcter supramunicipal i, si escau, supracomarcal, i el foment o, si escau, la coordinació de la prestació unificada de serveis dels municipis del respectiu àmbit territorial. En particular, assumirà la prestació dels serveis de tractament de residus en els municipis de menys de 5.000 habitants, i de prevenció i extinció d'incendis en els de menys de 20.000 habitants, quan aquests no els prestin.
4. La cooperació en el foment del desenvolupament econòmic i social, i en la planificació al territori provincial, d'acord amb les competències de les altres administracions públiques en aquest àmbit.
5. L'exercici de funcions de coordinació en els casos previstos en l'article 116 *bis*.
6. L'assistència en la prestació dels serveis de gestió de la recaptació tributària, en període voluntari i executiu, i de serveis de suport a la gestió financera dels municipis amb població inferior a 20.000 habitants.
7. La prestació dels serveis d'administració electrònica i la contractació centralitzada en els municipis amb població inferior a 20.000 habitants.
8. El seguiment dels costos efectius dels serveis prestats pels municipis de la província. Quan la Diputació detecti que aquests costos són superiors als dels serveis coordinats o prestats per ella, oferirà als municipis la seva col·laboració per a una gestió coordinada més eficient dels serveis que permeti reduir aquests costos.

9. La coordinació mitjançant conveni amb la comunitat autònoma respectiva, de la prestació del servei de manteniment i neteja dels consultoris mèdics en els municipis amb població inferior a 5.000 habitants.

A l'efecte del que es disposa en les lletres *a*, *b* i *c* de l'apartat anterior, la Diputació o entitat equivalent:

- a. Aprova anualment un pla provincial de cooperació a les obres i serveis de competència municipal, en l'elaboració del qual han de participar els municipis de la província. El pla, que haurà de contenir una memòria justificativa dels seus objectius i dels criteris de distribució dels fons, criteris que en tot cas han de ser objectius i equitatius i entre els quals hi haurà l'anàlisi dels costos efectius dels serveis dels municipis, podrà finançar-se amb mitjans propis de la Diputació o entitat equivalent, les aportacions municipals i les subvencions que acordin la comunitat autònoma i l'Estat amb càrrec als seus respectius pressupostos. Sense perjudici de les competències reconegudes en els estatuts d'autonomia i de les anteriorment assumides i ratificades per aquests, la comunitat autònoma assegura, al seu territori, la coordinació dels diversos plans provincials, d'acord amb el que es preveu a l'article 59 d'aquesta llei.
- b. Quan la Diputació detecti que els costos efectius dels serveis prestats pels municipis són superiors als dels serveis coordinats o prestats per ella, inclourà en el pla provincial fórmules de prestació unificada o supramunicipal per reduir els seus costos efectius.
- c. L'Estat i la comunitat autònoma, si escau, poden sotmetre les seves subvencions a determinats criteris i condicions en relació amb la utilització o l'ocupació, i tindran en compte l'anàlisi dels costos efectius dels serveis dels municipis.
- d. Assegura l'accés de la població de la província al conjunt dels serveis mínims de competència municipal i a la major eficàcia i economia en la prestació d'aquests mitjançant qualssevol fórmules d'assistència i cooperació municipal.
- e. Amb aquesta finalitat, les diputacions o entitats equivalents podran atorgar subvencions i ajudes amb càrrec als seus recursos propis per a la realització i el manteniment d'obres i serveis municipals, que s'instrumentaran a través de plans especials o altres instruments específics.
- f. Garanteix l'acompliment de les funcions públiques necessàries als ajuntaments i els dona suport en la selecció i formació del seu personal sense perjudici de l'activitat desenvolupada en aquestes matèries per l'administració de l'Estat i la de les comunitats autònomes.

- g. Dona suport als ajuntaments per a la tramitació de procediments administratius i la realització d'activitats materials i de gestió, i les assumeix quan aquells les hi encomanin.»

4. METODOLOGIA

4.1. DADES EMPRADES PELS VINCLES ENTRE ESTATUT DELS MUNICIPIS RURALS I AGENDA RURAL

Per determinar el paper que ha de tenir la Diputació de Barcelona (DIBA) en el desenvolupament de l'Agenda Rural de Catalunya i l'Estatut del Municipi Rural (EMR), s'ha dut a terme una anàlisi detallada de 200 accions incloses en aquests documents estratègics. Les estratègies en aquesta part han estat:

- a) establir quin tipus d'intervenció correspon a la Diputació segons les seves competències i capacitats, a través d'una anàlisi general dels elements, per una banda;
- b) analitzar la implicació a escala jurídica per poder exposar l'aplicabilitat en l'àmbit pràctic, per l'altra.

Abans d'entrar en profunditat en la metodologia, remarcar que el nombre total d'accions analitzades correspon, en primera instància, a les 81 accions de l'Estatut del Municipi Rural que tenen un vincle amb l'Agenda Rural, per una banda; i en segona instància, les 119 restants, s'han analitzat perquè són accions de l'Agenda Rural les quals s'ha considerat que eren interessants de recollir en l'anàlisi per la seva rellevància, i a més a més, perquè s'ha cregut que la Diputació hi podria tenir un paper rellevant en el seu desenvolupament, per l'altra.

4.2. ELEMENTS D'ANÀLISI

A continuació es detallen els set elements d'interès principals per a la Diputació de Barcelona, en els quals la Diputació pot exercir un paper determinant pel fet que moltes de les funcions i serveis dels municipis rurals només poden ser garantits gràcies a la intervenció d'una administració supramunicipal.

En primer lloc, amb la **qualitat normativa** ens referim a la capacitat de desenvolupar normes clares, efectives i adaptades a les particularitats dels municipis rurals, i d'avaluar l'impacte normatiu en l'entorn rural, especialment en àmbits com l'ordenació urbanística, la gestió territorial i la contractació.

L'objectiu principal és garantir una regulació adequada, adaptada a les seves limitacions administratives i tècniques, donant suport per adaptar-les; així com assegurar que les normatives desenvolupades siguin aplicables.

Així doncs, l'enfocament de l'anàlisi se centrarà en:

- a) Determinar sí la Diputació pot oferir suport jurídic i tècnic en la redacció de normatives locals, i/o
- b) La capacitat de la Diputació per analitzar les necessitats d'avaluació d'impacte normatiu i formular propostes

En segon lloc, la **coordinació competencial** fa referència a les competències de cada administració pública i la gestió de les responsabilitats entre elles. Per això l'objectiu és determinar els actors que intervenen en cada una de les polítiques, per garantir una gestió coordinada i eficient dels recursos, i per assegurar una col·laboració efectiva entre les diferents institucions.

L'enfocament de l'anàlisi es focalitzarà en:

- a) Identificar sobre qui recau la responsabilitat de cada acció en funció de les seves competències
- b) Determinar aquells àmbits que requereixen una actuació coordinada.

En tercer lloc, el **suport** es refereix a la provisió de recursos tècnics, materials o financers, mitjançant subvencions, ajuts, entre d'altres, destinats a donar suport a projectes d'interès. Sent l'objectiu assegurar que els municipis rurals rebin el finançament i el suport suficient i de manera estable per implementar les accions previstes a l'Estatut.

L'anàlisi, doncs, estarà enfocat en:

- a) Identificar les àrees amb necessitat de finançament
- b) Determinar les possibles formes d'actuació que poden gestionar-se des de la Diputació. És a dir, el suport que poden necessitar cada una de les accions es determina segons si pot ser econòmic, tècnic, d'ambdós tipus o que no és necessari. Quan hi ha la necessitat de suport, aquest a part de determinar-lo segons els ítems anteriors, també s'especifica com es pot concretar el suport, el qual pot ser a través: a) d'accions de foment i promoció; b) prestació de serveis; o c) intervenció administrativa.

En quart lloc, pel que fa als **serveis digitals**, aquests fan referència, per exemple, a la implementació de plataformes i sistemes tecnològics que permeten l'administració electrònica, la gestió municipal automatitzada, l'atenció ciutadana en línia i la digitalització dels serveis públics.

En aquest cas, l'objectiu és determinar la necessitat que la gestió administrativa o el servei passi per un procés de digitalització, el qual haurà de garantir l'accessibilitat, l'omnicanalitat, la personalització, la simplificació, la proactivitat i la dada. I l'enfocament de l'anàlisi serà identificar les necessitats digitals de les accions que es plantegen.

En cinquè lloc, **l'atenció ciutadana** la vinculem directament a aquelles accions les quals requereixen l'accés de la població als serveis públics, sigui de manera presencial o telemàtica, tenint en compte que cal garantir una comunicació i un accés efectiu i adaptat.

Garantir que els ciutadans dels municipis rurals tinguin accés als serveis públics i a la informació necessària és l'objectiu d'aquest element. I per això, identificar aquells serveis que insten d'atenció ciutadana serà l'objecte de l'anàlisi.

En sisè lloc, l'anàlisi se centra en **els equipaments**, els quals fan referència a infraestructures físiques essencials per al desenvolupament de les accions i pel benestar de les comunitats rurals, com centres educatius, de cohesió social, sanitaris, entre d'altres.

Cal, doncs, assegurar que els municipis rurals disposin d'equipaments adequats i funcionals per a la prestació de serveis públics bàsics, i que l'anàlisi identifiqui les necessitats d'equipaments i les possibles necessitats d'inversió per adequar-los.

Finalment, el darrer element és el dels **serveis públics** que inclouen aquelles prestacions essencials que garanteixen el benestar de la població, com sanitat, educació, mobilitat, cultura i serveis socials, especialment importants en municipis rurals amb població dispersa i recursos limitats.

L'objectiu d'aquest element és garantir l'accés universal i equitatiu als serveis públics en tots els municipis, independentment de la seva mida o localització.

L'anàlisi se centrarà en identificar les accions relacionades amb serveis públics i que requereixen una gestió supramunicipal.

En conjunt, aquests set elements constitueixen un marc d'anàlisi integral que permetrà identificar les necessitats dels municipis rurals i proposar actuacions concretes per part de la Diputació de Barcelona, assegurant així una implementació efectiva de l'Agenda Rural, en gran part, i l'Estatut del Municipi Rural.

4.3. METODOLOGIA D'ANÀLISI D'ACCIONS DE LA DIBA RESPECTE A L'EMR

Per garantir una revisió exhaustiva i una presa de decisions estructurada, s'ha utilitzat una **metodologia mixta** entre el que seria una matriu d'anàlisi estructurada i una matriu de decisions.

La **matriu d'anàlisi estructurada** és una eina que permet organitzar, classificar i avaluar les accions de l'Agenda Rural en relació amb l'Estatut del Municipi Rural, junt amb més de quinze variables diferents vinculades amb els elements esmentats

en el punt anterior. Aquesta matriu facilita la revisió sistemàtica d'accions concretes per identificar:

QÜESTIONS ANALITZADES	BBDD COLUMNA	OPCIONS DE RESPOSTA
Si l'acció de l'Agenda Rural està inclosa en l'Estatut del Municipi Rural	EMR	Sí o No
Sí l'acció pot requerir d'una revisió o avaluació normativa	QUALITAT NORMATIVA	Sí, No o Sí, parcialment
Quines administracions públiques tenen competències associades a l'acció	COORDINACIÓ COMPETENCIAL /	Estat, Generalitat, Diputació, Municipi, Consell Comarcal, Tercer sector o combinació d'aquests
Té competència la Diputació de Barcelona respecte a aquesta acció?	COMPETÈNCIA DIBA	Si o No
Quins recursos són necessaris per desenvolupar l'acció	TIPUS SUPORT	Econòmic, Tècnic, Ambdós o No
Com es pot fer aquest suport tenint en compte les diferents formes d'actuació que té l'administració	COM POT SER EL SUPORT? / COM 2? /COM 3?	Obres, Intervenció administrativa, Accions de foment i promoció i Prestació de serveis
Si l'acció requereix de servis digitals	SERVEIS DIGITALS	Sí o No
Si l'acció implica atenció ciutadana	ATENCIÓ CIUTADANA	Sí o No
Sí l'acció necessita d'algun tipus d'equipament, si l'equipament servirà per fer atenció ciutadana i si l'equipament ja existeix	EQUIPAMENTS /	Sí o No
	EQUIPAMENTS PER A L'ATENCIÓ CIUTADANA	Sí o No
	EQUIPAMENT EXISTENT	Sí o No
Si l'acció fa referència a un servei públic	REQUEREIX D'UN SERVEI PÚBLIC	Sí o No
Quina és la tipologia del servei públic que hi està vinculat	SERVEI PÚBLIC PROPI O IMPROPI	Propi o impropí
Què s'està fent actualment des de la Diputació de Barcelona, especificant el departament, el tipus de servei i posant l'enllaç al recurs.	QUE S'ESTÀ FENT ACTUALMENT? DEP DIBA /	Competència departament DIBA
	TIPUS DE SERVEI	Econòmic, Tècnic o Material
	RECURSOS	Enllaç web

Si és una de les accions prioritzades	PRIORITZADA?	Sí o No
Si és una de les accions estratègiques	ESTRATÈGICA	Sí o No

Amb aquesta estructura, la matriu permetrà identificar de manera clara i ordenada els elements clau associats a cada acció. A més a més, hem incorporat alguns elements, més propis d'una **matriu de decisions**, que permetran agilitzar la presa de decisions per part de la Diputació de Barcelona per tal d'establir quina funció i quin nivell d'implicació ha de tenir. Com per exemple l'element de formes d'actuació o el tipus de servei públic.

L'ús combinat d'introduir tots aquests elements es justifica per la seva capacitat per oferir una **visió més completa, detallada i sistemàtica de les accions, cosa que permet abordar l'anàlisi des d'una perspectiva tècnica i operativa.**

L'anàlisi permet **assignar rols concrets a la Diputació**, identificant les accions que requereixen una intervenció directa i aquelles en què només es necessita suport tècnic, econòmic o de coordinació. Això pot ajudar a establir una divisió clara de competències i a evitar superposicions institucionals.

L'estructura també facilita la **definició de prioritats, criteris d'actuació i mecanismes d'implementació per a cada acció.**

4.4. METODOLOGIA D'ANÀLISI JURÍDIC

A nivell de context, l'enfoc general dels treballs ha estat relacionar la diagnosi realitzada mitjançant la matriu d'anàlisi estructurada amb propostes concretes per l'àmbit, cercar la correlació amb els elements o eixos bàsics que desenvolupa l'Estatut dels Municipis Rurals, partint de la premissa que és una base robusta per abordar les necessitats del món rural, evitant, però, conflictes amb normatives vigents, i per aquest motiu caldrà abordar-lo des de el següent enfoc:

- Identificar els eixos principals de l'anàlisi
- Identificar disposicions concretes que puguin ser contradictòries
- Alinear els principis i mecanismes de l'Estatut amb normatives sectorials i europees
- Detecció d'obstacles
- Exemples pràctics d'aplicació

5.RESULTATS DE L'ANÀLISI DE DADES DELS ELEMENTS

En l'anàlisi de les 200 accions incloses en l'**Agenda Rural de Catalunya**, es constata que els reptes que concentren un percentatge més elevat d'accions són els següents:

El repte **Territori Connectat** inclou un total de **55 accions**, representant el **27,5%** del total. Això posa en relleu la prioritat d'assegurar una millor connectivitat, tant física com digital, en l'entorn rural. Aquesta distribució evidencia la necessitat d'infraestructures modernes i accessibles que permetin una integració territorial més eficient.

El repte **Persones, Benestar i Repte Demogràfic** acumula **66 accions**, que **equivalen al 33%** del total. Aquest percentatge reflecteix el compromís de l'Agenda Rural amb la millora de la qualitat de vida i la resolució dels reptes demogràfics que afecten les zones rurals, incloent-hi aspectes com l'accés a serveis bàsics, la fixació de la població i el suport a les famílies.

El repte **Transició Ecològica** compta amb **34 accions**, que representen el **17%** del total, destacant la importància de la sostenibilitat ambiental i la lluita contra el canvi climàtic com a pilars fonamentals de l'Agenda. Aquesta priorització demostra el compromís amb la preservació dels recursos naturals i la mitigació de l'impacte ambiental en les zones rurals.

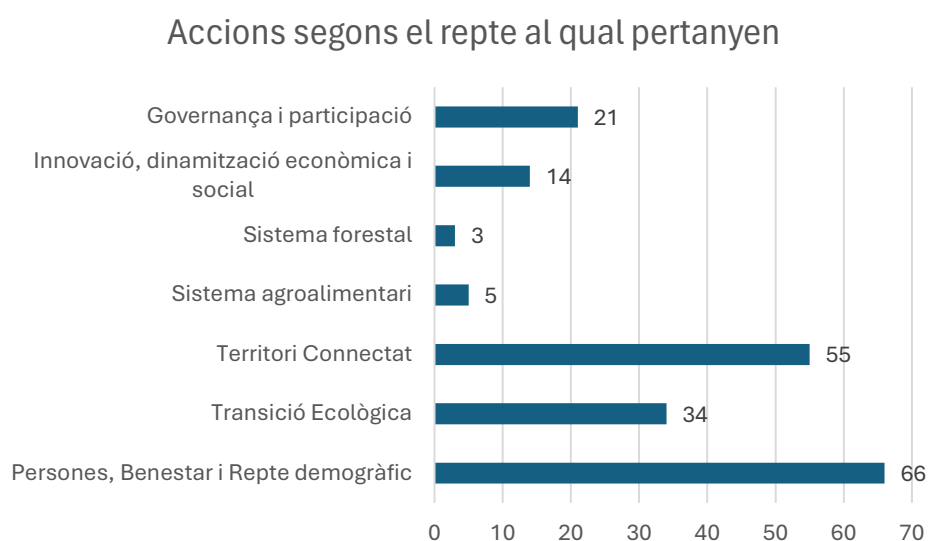

Figura 1 Gràfic de les accions per repte de l'Agenda Rural de Catalunya.
Font: Elaboració pròpia

A més, de les **81 accions recollides a l'Estatut del Municipi Rural**, es destaca que el **37,5%** es corresponen amb el repte **Persones, Benestar i repte Demogràfic**, confirmant la centralitat d'aquest àmbit en les polítiques públiques destinades al desenvolupament rural.

El **repte Governança** concentra un **22,5%** de les accions recollides a l'Estatut, posant de manifest la necessitat d'una estructura administrativa forta, eficient i capaç de gestionar recursos i projectes de manera coordinada entre diferents nivells de govern.

Finalment, el **Repte d'Innovació, Dinamització Econòmica i Social** representa un **16,25%** de les accions de l'Estatut. Aquesta xifra reflecteix la voluntat de promoure activitats econòmiques sostenibles, fomentar l'emprenedoria i impulsar nous models de desenvolupament que ajudin a garantir la competitivitat i la vitalitat econòmica dels municipis rurals.

L'anàlisi de les **200 accions incloses en l'Agenda Rural** ha permès identificar elements clau que defineixen la seva naturalesa, el seu abast i les competències necessàries per a la seva implementació. A continuació es presenten els resultats estructurats segons els set elements d'anàlisi definits, posant èmfasi en els rols que pot assumir la **Diputació de Barcelona**, en el desenvolupament d'aquestes accions.

1. Qualitat Normativa

La qualitat normativa és un aspecte fonamental per garantir l'execució efectiva de les accions analitzades. S'ha constatat que:

- **99 accions (49,5%)** compten amb una **regulació clara i establerta**, cosa que en facilita l'execució i l'aplicació directa per part de les administracions responsables.
- **57 accions (28,5%)** es consideren **parcialment regulades**, fet que limita la intervenció completa de la Diputació de Barcelona, que només pot actuar dins dels límits establerts per la normativa vigent.

Aquest resultat subratlla la necessitat d'una **actualització constant del marc normatiu**, especialment en àmbits emergents com la digitalització, la innovació rural i els serveis d'atenció ciutadana.

2. Coordinació Competencial

La coordinació competencial és un factor clau per a l'execució d'accions que requereixen la col·laboració entre diverses administracions. Les dades obtingudes mostren una distribució significativa de competències entre la **Diputació de Barcelona**, els **municipis** i la **Generalitat de Catalunya**, com també però en menor presència els consells comarcals:

- El **23,5%** de les accions es gestionen entre la **Diputació de Barcelona i els municipis**, reflectint una col·laboració directa en projectes locals.
- L'**11,5%** de les accions són **competència exclusiva de la Generalitat de Catalunya**, generalment vinculades a infraestructures i regulació.
- El **10%** de les accions impliquen la **Generalitat i la Diputació**, especialment en àrees on cal suport tècnic i econòmic combinat.
- El **20,5%** de les accions requereixen la col·laboració de la **Generalitat, la Diputació i els municipis**, evidenciant una **governança multinivell** necessària.
- El **9,5%** de les accions es gestionen entre la **Generalitat i els municipis**, principalment en àmbits com l'atenció ciutadana i la gestió d'equipaments públics.
- En el 7,5% de les accions hi ha també la presència en la gestió dels consells comarcals, ja sigui amb relació amb el municipi exclusivament, com és en el cas de dues accions relacionades amb temes de benestar social; com amb la resta d'administracions.

Aquestes dades evidencien la necessitat d'un **model de governança col·laborativa** basat en mecanismes de coordinació interadministrativa i de gestió conjunta.

3. Tipus de Suport Necessari

L'anàlisi revela que la majoria de les accions requereixen algun tipus de **suport tècnic, econòmic o mixt**, destacant-ne la multidimensionalitat. Aquest suport es defineix de la següent manera:

- **45,5% de les accions (91 accions)** necessiten **suport tècnic**, incloent-hi serveis d'assessorament, gestió administrativa, elaboració de projectes tècnics i desenvolupament de plans estratègics.
- **7,5% de les accions (15 accions)** requereixen **suport econòmic exclusiu**, orientat a finançar projectes d'inversió en infraestructures, habitatge i desenvolupament territorial.

- **31,5% de les accions (63 accions)** necessiten **suport tècnic i econòmic combinat**, reflectint la seva complexitat i la necessitat d'intervencions transversals.

Tipus de suport necessari

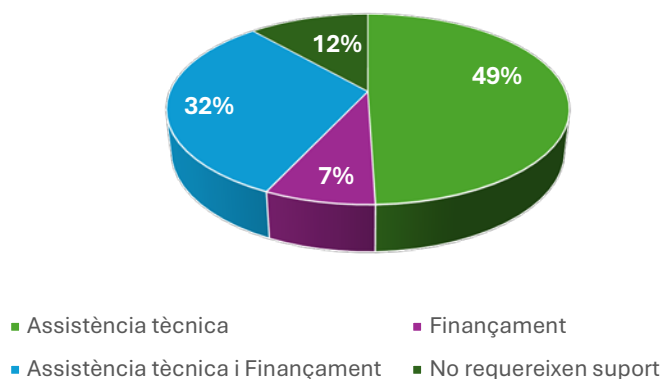

Figura 2 Gràfic del tipus de suport necessari.
Font: Elaboració pròpia

Aquest resultat posa en relleu la importància de disposar de **programes específics de finançament i assistència tècnica**, tant a nivell local com supramunicipal.

4. Serveis Digitals

La digitalització és un element fonamental per modernitzar l'administració i millorar l'accessibilitat als serveis públics. Tot i això, només el **10,5% de les accions (21 accions)** requeririen explícitament **serveis digitals** per al seu desenvolupament.

Aquest percentatge indica que la **transformació digital** és un **àmbit pendent d'ampliació**, especialment en accions vinculades a l'administració electrònica, la transparència i la millora de la connectivitat digital als municipis rurals.

5. Atenció Ciutadana

El contacte directe amb la ciutadania és essencial per garantir que els serveis públics arribin de manera efectiva als habitants dels municipis rurals. L'anàlisi mostra que:

- **38 accions (19%)** requereixen una **atenció ciutadana directa**, especialment en serveis d'informació, suport i tràmits administratius.

- **162 accions (81%)** no necessiten atenció ciutadana directa, ja que es relacionen amb **gestions internes, infraestructures o polítiques de desenvolupament**.

Aquest resultat evidencia la necessitat de mantenir **oficines d'atenció ciutadana actives i serveis electrònics accessibles** per cobrir el territori de manera adequada.

6. Necessitat d'Equipament

El **21% de les accions (42 accions)** requereixen **equipaments específics**, mentre que el **79% (158 accions)** no en necessiten. D'aquestes 42 accions, **7 accions** tenen una resposta de “**Sí, parcialment**” o “**Sí/No**”, cosa que indica que podrien implementar-se **de manera presencial o telemàtica** segons les condicions disponibles.

És rellevant assenyalar que **el 100% de les accions que requereixen equipament** estan vinculades a l'**atenció ciutadana** i podrien desenvolupar-se en **infraestructures municipals ja existents**, optimitzant l'ús dels recursos disponibles.

7. Serveis Públics

Finalment, **43 accions (21,5%)** estan vinculades a **serveis públics**, segons una interpretació estricta basada en el marc normatiu vigent.

Accions vinculades a un servei públic

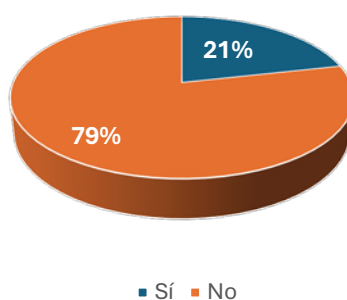

Figura 3 Gràfic de les accions vinculades a un servei públic.
Font: Elaboració pròpia

Aquest resultat confirma que la Diputació exerceix una funció **primordial en el desenvolupament rural**, tant en la **prestació directa de serveis** com en la

coordinació interadministrativa per garantir l'accés a serveis bàsics, millorant la qualitat de vida a les zones rurals.

A l'hora de fer l'anàlisi, vam tenir en compte també, per cada una de les accions, si des de la Diputació de Barcelona, ja hi havia en el seu catàleg, algun servei que pogués donar-hi resposta. De fet, al full de càlcul presentat junt amb l'informe hi ha una pestanya titulada "Recursos existents DIBA" en la qual hi ha tot el recull amb relació a aquesta informació.

A tall de resum, podem dir que s'han trobat **52 recursos en total en el catàleg**, de les diferents tipologies, que podrien ajudar a desenvolupar un total de 55 accions diferents. D'aquests, perquè en tots els casos s'adaptessin a les peculiaritats i casuístiques del món rural seria interessant, en alguns casos, en primer lloc, que s'adeqüessin els requisits de sol·licitud i concessió; i, en segon lloc, que s'agilitzessin i/o flexibilitzessin els terminis de la prestació dels suports que s'ofereixen, per tal que quadrin amb els terminis d'execució dels municipis amb els dels serveis que es necessiten sol·licitar.

6. RESULTATS DE L'ANÀLISI JURÍDIC

6.1. ANÀLISI DELS EIXOS PRINCIPALS

QUALITAT NORMATIVA

- **Diagnosi:**
 - o Les normatives sovint es desenvolupen amb un enfocament urbà, sense tenir en compte les especificitats del medi rural (població dispersa, menor densitat demogràfica, activitats econòmiques predominantment primàries).
 - o Manca d'avaluació d'impacte real de les normes en els municipis rurals.
- **Propostes:**
 - o Crear guies específiques per a la redacció de normatives adaptades al medi rural.
 - o Establir procediments d'avaluació prèvia de l'impacte normatiu en el món rural amb indicadors de sostenibilitat, economia i cohesió social.
 - o Implementar mecanismes participatius per implicar agents del territori en el procés normatiu.
- **Correlació amb l'Estatut:**

- o L'Estatut regula que els municipis rurals necessiten suport específic en la redacció i avaluació de normes (articles 39 i 40).
S'hi inclou la necessitat d'una avaluació d'impacte normatiu específica per garantir la qualitat normativa i simplificar les càrregues administratives (Títol 2, articles 21-22).
- **Aspectes a considerar:**
 - o Coordinar amb les diputacions, que tenen el mandat d'assistir en la qualitat normativa.
 - o L'establiment de "Rural Proofing" com a mecanisme per revisar polítiques i normes des d'una perspectiva rural.

COORDINACIÓ COMPETENCIAL

- **Diagnosi:**
 - o Sovint hi ha duplicitats o buits competencials entre administracions (ajuntaments, consells comarcals, diputacions, Generalitat).
 - o Falta d'una visió conjunta per abordar problemàtiques rurals.
 - **Propostes:**
 - o Establir comissions de coordinació territorial específiques per a zones rurals.
 - o Promoure convenis interadministratius que clarifiquin responsabilitats i recursos.
 - o Crear un "punt únic de contacte" per a municipis rurals que faciliti la comunicació amb les diferents administracions, plantejat com una estructura de suport que faciliti la interlocució entre els municipis i les diferents administracions, millorant la coordinació i optimitzant la gestió dels recursos públics. Aquest punt, es podria estructurar en **unitats territorials descentralitzades** a nivell comarcal o provincial, gestionades de manera coordinada amb:
 - Els Consells Comarcals, com a actors més propers als municipis rurals.
 - Les Diputacions, que tenen capacitat tècnica i financera per donar suport als municipis petits.
 - La Generalitat, com a administració de referència en l'àmbit normatiu i de finançament.
- A més, es podria establir una **plataforma digital del PUC**, que inclogui:
- Un directori d'interlocutors administratius.
 - Un repositori de models i eines de suport per a la gestió local.
 - Un sistema de ticketing per fer seguiment de consultes i peticions.

- **Correlació amb l'Estatut:**
 - o Els principis de col·laboració, cooperació i coordinació estan establerts en el Capítol 2 del Títol 1 (articles 11-14).
 - o Es preveu la possibilitat de delegació i encàrrec de gestió entre administracions per optimitzar recursos (articles 15-19).
- **Aspectes a considerar:**
 - o Promoure la creació d'òrgans de cooperació interadministrativa específics per a municipis rurals.
 - o Impulsar el desenvolupament de convenis tipus per simplificar l'aplicació d'acords. En aquest cas, establir aliances amb actors del territori com els col·legis professionals de secretaris, interventors i tesorers, l'EAPC, etc, permetria construir una font de coneixement validada i reutilitzable per totes les entitats del territori.

SUPORT ECONÒMIC

- **Diagnosi:**
 - o Els municipis rurals tenen recursos limitats per accedir a subvencions, a causa de manca de personal tècnic i capacitat administrativa.
- **Propostes:**
 - o Simplificar els procediments d'accés a ajuts amb formularis i processos adaptats a la capacitat dels municipis petits.
 - o Crear línies de finançament específiques per a necessitats rurals (infraestructures bàsiques, serveis digitals, energia renovable).
 - o Implantar programes de suport tècnic per a l'elaboració de projectes i seguiment d'ajuts.
- **Correlació amb l'Estatut:**
 - o Es crea un Fons específic de municipis rurals i un Fons d'inversió per abordar regressió demogràfica i envelliment (Títol 3, articles 26-27).
 - o Les bases reguladores d'ajuts han d'incloure criteris d'incentivació positiva per municipis rurals (articles 28-30).
- **Aspectes a considerar:**
 - o Definir criteris clars per garantir que els ajuts siguin accessibles fins i tot per municipis amb limitacions administratives.
 - o Garantir l'assignació d'un tram específic dins de subvencions i ajuts.

SERVEIS DIGITALS

- **Diagnosi:**

- o La bretxa digital és una barrera per a l'accés igualitari a serveis en municipis rurals.
- o Infraestructures digitals (fibra òptica, 5G) sovint són insuficients o inaccessibles.
- **Propostes:**
 - o Prioritzar la cobertura de xarxes digitals en zones rurals com a servei essencial.
 - o Desenvolupar eines digitals adaptades a la realitat rural, amb interfícies senzilles i formació associada.
 - o Promoure la interoperabilitat entre sistemes administratius per facilitar gestions als ciutadans.
- **Correlació amb l'Estatut:**
 - o Simplificació administrativa i digitalització com a prioritats (Títol 4, Capítol 7, articles 39-40).
 - o Creació d'un portal homogeni per a l'intercanvi de dades i tramitació (Títol 4).
- **Aspectes a considerar:**
 - o Desenvolupar eines digitals adaptades a municipis rurals amb baixa capacitat tècnica.
 - o Garantir la interoperabilitat amb altres administracions i simplificar la tramitació.

ATENCIÓ CIUTADANA

- **Diagnosi:**
 - o Dificultat per accedir a serveis públics a causa de la distància geogràfica o manca de competències digitals.
- **Propostes:**
 - o Crear punts mòbils o itinerants d'atenció ciutadana per arribar als nuclis més allunyats, aprofitant l'experiència de les proves pilot d'OAC mòbil a les Terres de l'Ebre i a Sabadell.
L'experiència en aquests dos territoris ha permès identificar punts clau en el desplegament del servei, com ara:
 - Demanda i ús del servei: L'OAC mòbil ha estat ben rebuda, especialment en zones amb menys accés a serveis administratius presencials.
 - Tipologia de tràmits sol·licitats: S'ha observat que les consultes i gestions més recurrents inclouen certificats, padró, informació sobre subvencions i ajudes, entre d'altres.

- Impacte en la reducció de la bretxa digital: L'acompanyament en l'ús de tràmits electrònics ha estat un dels valors afegits del servei.
- Logística i operativa: S'han pogut ajustar aspectes com la periodicitat de les rutes, l'equipament necessari i la coordinació amb altres serveis d'atenció ciutadana.
 - o Establir programes de formació continuada per als ciutadans sobre serveis digitals i gestió electrònica.
 - o Potenciar l'atenció telefònica i per videoconferència per suplir la manca de presència física.
- **Correlació amb l'Estatut:**
 - o S'implanta el principi d'equitat territorial per garantir l'accés als serveis (articles 5-6).
 - o Es promou l'ús d'equipaments comuns per optimitzar l'atenció ciutadana (articles 12 i 38).
- **Aspectes a considerar:**
 - o Formació ciutadana específica en l'ús de serveis digitals.
 - o Creació de punts d'atenció mòbils o itinerants.

EQUIPAMENTS

- **Diagnosi:**
 - o Mancances en equipaments públics bàsics (centres culturals, esportius, educatius).
 - o Infraestructures existents infrautilitzades per falta de manteniment o d'usuaris.
- **Propostes:**
 - o Optimitzar l'ús d'equipaments mitjançant la coordinació intermunicipal.
 - o Prioritzar inversions en infraestructures essencials per a la cohesió social i el desenvolupament econòmic local.
 - o Establir programes de manteniment i adaptació dels equipaments a les necessitats del territori.
- **Correlació amb l'Estatut:**
 - o Optimització i reutilització d'habitatges i edificis en desús per a usos públics (articles 36-37).
 - o Foment de la rehabilitació d'equipaments com a mesura de desenvolupament local.
- **Aspectes a considerar:**
 - o Inventariar equipaments disponibles i prioritzar-ne l'ús.

- o Establir plans de manteniment a llarg termini.

SERVEIS PÚBLICS

- **Diagnosi:**
 - o Accés desigual a serveis essencials com educació, salut, transport públic o serveis socials.
- **Propostes:**
 - o Crear xarxes de transport adaptades que connectin millor els municipis rurals amb serveis essencials.
 - o Ampliar l'accés a la telemedicina i altres solucions remotes per suplir la manca de proximitat física.
 - o Promoure programes de suport a famílies i persones vulnerables, amb recursos específics per al món rural.
- **Correlació amb l'Estatut:**
 - o Accés a serveis bàsics com salut, habitatge i educació és una prioritat destacada (Títol 4, Capítols 8-9).
 - o S'estableixen línies de finançament específiques per garantir aquests serveis.
- **Aspectes a considerar:**
 - o Promoció de la telemedicina i serveis digitals com a alternatives.
 - o Acords amb altres administracions per garantir la sostenibilitat dels serveis.

6.2. IDENTIFICACIÓ D'OBSTACLES

A partir del contingut de l'Estatut de Municipis Rurals i la legislació vigent, s'han identificat possibles contradiccions o punts de tensió en la seva aplicació. També es proposen mesures per harmonitzar els principis i mecanismes de l'Estatut amb les normatives sectorials catalanes, estatals i europees.

SIMPLIFICACIÓ ADMINISTRATIVA I NORMATIVA

Disposicions de l'Estatut

- Simplificació de procediments administratius per reduir la càrrega burocràtica (Títol 4, Capítol 7, articles 39-40).
- Implantació d'un portal únic per a la tramitació i intercanvi de dades (article 39).

Conflictes potencials

- **Llei 39/2015, de Procediment Administratiu Comú:** Estableix requisits i formalitats que podrien no ser compatibles amb els criteris de simplificació extrema de l'Estatut.
- **Llei 18/2020, de Facilitació de l'Activitat Econòmica:** Ja regula la interoperabilitat i el principi "Only Once," creant possibles duplicitats amb el portal únic de l'Estatut.

Mesures d'alineació

1. Ajustar el desenvolupament normatiu de l'Estatut perquè el portal únic sigui compatible amb les plataformes establertes per la Llei 39/2015 i la Llei 18/2020.
2. Incloure en la implementació del portal únic un mecanisme d'interoperabilitat amb sistemes estatals com el **Punto de Acceso General**.
3. Establir una comissió tècnica interdepartamental per coordinar la simplificació amb les normes generals.

SUPORT ECONÒMIC I FINANÇAMENT

Disposicions de l'Estatut

- Creació d'un Fons específic de municipis rurals (articles 26-27).
- Ajuts i subvencions amb criteris d'incentivació positiva (articles 28-30).

Conflictes potencials

- **Llei General de Subvencions (38/2003):** Regula els principis d'igualtat i concurrència competitiva, que podrien entrar en conflicte amb els criteris d'incentivació positiva exclusius per als municipis rurals.
- **Reglament Europeu de Subvencions:** Pot limitar l'ús d'ajuts exclusius segons criteris territorials.

Mesures d'alineació

1. Definir amb precisió els criteris d'incentivació positiva per garantir que siguin compatibles amb els principis de la Llei General de Subvencions. L'establiment d'una proposta tipus, a l'abast de totes les entitats del territori, permetria alinear-les en aquest sentit, i garantir una aplicació efectiva del model. La proposta passaria per crear:
 - **Guia de suport per als serveis tècnics:** facilitant un document amb exemples concrets i criteris d'interpretació per a cada nivell d'incentivació.
 - **Validació:** La intervenció i secretaria municipal poden establir un mecanisme de revisió per assegurar la coherència en l'assignació de recursos.
 - **Sistema de puntuació:** Assignació de punts per cada criteri complert per facilitar la priorització dels projectes.

2. Integrar el disseny dels ajuts dins dels marcs establerts pel **Marc Temporal Europeu per a Ajuts d'Estat**, destacant l'impacte positiu en el repoblament i el desenvolupament sostenible.
3. Coordinar amb la Unió Europea per a l'assignació de fons de cohesió destinats específicament a zones rurals.

IMPLANTACIÓ D'EMPRESES I DINAMITZACIÓ ECONÒMICA

Disposicions de l'Estatut

- Foment de l'emprenedoria i l'economia local amb deduccions fiscals i incentius (Títol 5, articles 26-29).
- Simplificació de permisos i llicències (article 39).

Conflictes potencials

- **Llei 20/2009, de Prevenció i Control Ambiental d'Activitats:** Requereix autoritzacions ambientals rigoroses per a determinades activitats, contrariant els objectius de simplificació.
- **Reglament Europeu d'Emissions Industrials:** Estableix controls estrictes que podrien retardar la implantació de determinades empreses en zones rurals.

Mesures d'alineació

1. Coordinar la simplificació administrativa amb els requisits de la Llei 20/2009, assegurant que els municipis rurals rebin suport tècnic per complir amb les avaluacions ambientals.
2. Desenvolupar procediments específics per a municipis rurals dins del marc del Reglament Europeu d'Emissions Industrials, incloent terminis més flexibles i suport en la documentació.
3. Establir una oficina de mediació entre empreses i administracions per agilitzar la tramitació de permisos.

ORDENACIÓ TERRITORIAL I HABITATGE

Disposicions de l'Estatut

- Creació d'una Borsa d'habitatge rural i foment de la rehabilitació (articles 34-36).
- Promoció de l'habitatge assequible amb incentius (article 35).

Conflictes potencials

- **Llei 3/2012, de Polítiques de Sòl i Habitatge:** Pot generar incompatibilitats amb les mesures específiques per municipis rurals.
- **Reglament Europeu de Fons de Desenvolupament Regional (FEDER):** Requereix justificar l'impacte de les inversions en habitatge.

Mesures d'alineació

1. Harmonitzar les accions de l'Estatut amb els plans territorials derivats de la Llei 3/2012, establint excepcions o mesures adaptades per a municipis rurals.
2. Prioritzar projectes de rehabilitació i habitatge assequible en municipis rurals en les convocatòries del FEDER.
3. Crear un pla específic de monitoratge i justificació dels impactes de les inversions en habitatge rural.

ADMINISTRACIÓ DIGITAL I EQUIPAMENTS

Disposicions de l'Estatut

- Implementació de l'administració electrònica per municipis rurals (article 39).
- Optimització de l'ús d'equipaments públics (article 36).

Conflictes potencials

- **Llei 39/2015:** Requereix una infraestructura tecnològica avançada que molts municipis rurals no tenen.
- **Pla de Digitalització Europea:** Estableix objectius que podrien ser difícils d'assolir en zones amb bretxa digital.

Mesures d'alineació

1. Garantir que les accions digitals de l'Estatut s'alineïn amb el Pla de Digitalització Europea, prioritzant zones amb bretxa digital.
2. Sol·licitar fons europeus específics per desplegar infraestructures digitals en municipis rurals.
3. Establir convenis amb administracions supramunicipals per compartir recursos tecnològics.

6.3. CONTRACTACIÓ PÚBLICA

Els municipis rurals de Catalunya, especialment aquells amb menys de 2.000 habitants, sovint enfronten dificultats significatives en la gestió de la contractació pública degut a la limitació de personal i recursos tècnics. Aquestes limitacions poden resultar en una sobrecàrrega administrativa i en la dificultat per complir amb els requisits legals establerts per a la contractació pública.

DIFICULTATS ACTUALS

- **Complexitat dels Procediments:** La legislació de contractació pública exigeix el compliment de procediments detallats i rigorosos, que poden ser difícils de gestionar per a municipis amb personal limitat.

- **Manca de Personal Especialitzat:** Molts petits municipis no disposen de personal amb la formació necessària en matèria de contractació pública, fet que complica la preparació i gestió dels processos de licitació.
- **Recursos Tecnològics Insuficients:** La implementació de plataformes electròniques de contractació requereix recursos tecnològics que no sempre estan disponibles en municipis amb pressupostos reduïts.

MESURES PROPOSADES PER L'ESTATUT DE MUNICIPIS RURALS

L'Estatut de Municipis Rurals, aprovat recentment pel Parlament de Catalunya, introdueix diverses mesures per abordar aquestes problemàtiques:

- **Simplificació Administrativa:** Es preveu la creació d'un portal únic a la seu electrònica per simplificar els tràmits burocràtics, facilitant així els processos de contractació per als municipis rurals.
- **Assistència Tècnica i Formació:** L'Estatut promou la col·laboració entre administracions per oferir suport tècnic i formació al personal dels municipis rurals, millorant les seves capacitats en matèria de contractació pública.
- **Foment de la Cooperació Intermunicipal:** S'impulsen mecanismes de cooperació entre municipis per compartir recursos i experiències, facilitant la gestió conjunta de processos de contractació.

EL PAPER DE LA DIPUTACIÓ DE BARCELONA

a) Suport i assessorament normatiu

La DIBA pot tenir un paper clau en l'acompanyament als ens locals en matèria de contractació pública mitjançant:

- Difusió d'actualitzacions normatives: Adaptacions del marc legal estatal i autonòmic, especialment pel que fa a la Llei de Contractes del Sector Públic.
- Assessorament jurídic i tècnic especialitzat: Suport als municipis en qüestions complexes com la contractació de serveis essencials o l'aplicació de criteris socials i ambientals en la contractació.
- Xarxes de col·laboració entre municipis: Facilitació de canals de suport i bones pràctiques a través de plataformes comunes als municipis.

b) Suport en la redacció de plecs

Per garantir la seguretat jurídica i la coherència en els processos de contractació, la DIBA pot:

- Oferir models de plecs normalitzats per a diferents tipus de contractació.
- Facilitar formació específica sobre la redacció de plecs, especialment per a tècnics municipals amb menys experiència en contractació.

c) Suport en els estudis de costos

Molts municipis, especialment els més petits, no disposen de tècnics economistes per elaborar estudis de costos detallats en els processos de contractació. Per aquest motiu, la DIBA pot contribuir mitjançant:

- Elaboració de models estàndard d'estudis de costos, que es puguin adaptar a les necessitats de cada municipi.
- Facilitació d'eines d'autoemplenament (com l'Excel per a la determinació del preu/hora en la licitació del SAD, 2024), per a serveis essencials o de gran impacte.
- Sessions de treball i formació pràctica, per compartir metodologies i eines entre els municipis.
- Xarxa de suport entre municipis, per compartir experiències i models d'anàlisi.

d) Recursos per a la contractació pública

Per donar suport als municipis, la DIBA pot crear una biblioteca de documents de referència, que inclogui:

- Models de plecs adaptats a diferents tipus de contractació (serveis, subministraments, concessió, etc.).
- Indicadors de referència per a estudis de costos, per evitar disparitats en els criteris econòmics.
- Exemples de bones pràctiques en contractació pública municipal, amb casos d'èxit documentats.
- Criteris per a l'ús de clàusules socials, ambientals i d'innovació en la contractació pública.

EXEMPLES PRÀCTICS

Exemple 1: Redacció d'un plec per la gestió de residus

- **Situació Actual:** Un municipi rural amb menys de 500 habitants necessita contractar un servei de recollida de residus. No té personal especialitzat per redactar els plecs tècnics ni coneixements per avaluar les ofertes.
- **Problema:**
 - o La Llei 9/2017, de Contractes del Sector Públic, requereix especificar criteris tècnics detallats i aplicar principis d'igualtat i transparència, la qual cosa resulta complexa per un municipi amb escassos recursos tècnics.
 - o Això comporta riscos com impugnacions o una contractació poc adequada o poc àgil en compliment de terminis.
- **Proposta de Solució:**

- o **Suport tècnic supramunicipal:** Crear una unitat supramunicipal compartida per donar suport en la redacció de plecs i l'avaluació d'ofertes.
- o **Simplificació de plecs:** Desenvolupar models de plecs simplificats, homologats per la Generalitat, específics per a serveis bàsics de municipis rurals.

Exemple 2: Contractació de la fibra òptica

- **Situació Actual:** El municipi vol contractar la instal·lació de fibra òptica per garantir la connectivitat digital, però la licitació requereix conèixer els requisits tècnics i coordinar-se amb operadors privats.
- **Problema:**
 - o Es requereix avaluar l'impacte ambiental i assegurar que es compleixin requisits de competència, segons la Llei 20/2009 i la normativa europea de telecomunicacions.
- **Proposta de Solució:**
 - o **Col·laboració amb diputacions:** Establir convenis amb diputacions perquè liderin la tramitació d'aquests contractes en diversos municipis simultàniament.
 - o **Portal únic de contractació rural:** Centralitzar la informació i models de contractes per facilitar el procés.

Exemple 3: Gestió d'una concessió de bar municipal

- **Situació Actual:** El bar de l'únic equipament municipal queda buit i cal licitar-ne la concessió, però el municipi desconeix els requeriments legals per establir criteris de selecció.
- **Problema:**
 - o Complir amb els requisits de transparència i publicitat pot ser complicat en municipis petits, ja que no disposen dels mitjans personals, tot i disposar de plataformes gratuïtes (AOC).
 - o Complir amb la normativa sectorial aplicable, al moment de preparar els plecs reguladors del procediment.
- **Proposta de Solució:**
 - o Crear una eina específica dins el portal de contractació electrònica de Catalunya per municipis rurals amb plantilles simplificades.

6.4. IMPULS DE L'ACTIVITAT ECONÒMICA

L'Estatut de Municipis Rurals de Catalunya introdueix mesures per fomentar la implantació d'empreses i dinamitzar l'activitat econòmica en entorns rurals.

Aquestes mesures s'han de coordinar amb les normatives catalanes vigents que regulen el control de les activitats econòmiques. A continuació, s'analitzen les principals mesures de l'Estatut en aquest àmbit i la seva interacció amb la legislació actual:

1. Mesures de l'Estatut per a la implantació d'empreses:

- **Deduccions fiscals:** L'Estatut proposa deduccions en l'IRPF per a persones que traslladin la seva residència a un municipi rural o que adquireixin o lloguin un habitatge en aquestes zones.
- **Fons de Cooperació Local:** S'estableix un increment del 10% al 15% en les ajudes destinades als municipis rurals a través del Fons de Cooperació Local de Catalunya.
- **Simplificació administrativa:** Es preveu la creació d'un portal únic a la seu electrònica per reduir la burocràcia i facilitar els tràmits per a empreses i emprenedors en l'àmbit rural.

2. Normatives catalanes en matèria de control d'activitats econòmiques:

- **Llei 18/2020, de facilitació de l'activitat econòmica:** Aquesta llei té com a objectiu establir un marc regulador que afavoreixi l'activitat econòmica, facilitant la competència i la inversió. Introdueix el principi "Only Once", pel qual empreses i autònoms només han d'aportar una vegada les seves dades en els tràmits amb l'administració.
- **Llei 20/2009, de prevenció i control ambiental de les activitats:** Regula la intervenció administrativa sobre activitats amb incidència ambiental, aplicant una avaluació integrada dels efectes en els vectors ambientals com aire, aigua, sòl i residus.

3. Interacció entre les mesures de l'Estatut i les normatives vigents:

- **Coordinació de deduccions fiscals:** Les deduccions proposades per l'Estatut hauran de ser harmonitzades amb la normativa fiscal catalana i estatal per evitar duplicitats o conflictes en la seva aplicació.
- **Aplicació del principi "Only Once":** La creació d'un portal únic per a tràmits administratius en municipis rurals s'alinea amb el principi establert per la Llei 18/2020, facilitant la simplificació administrativa i reduint càrregues per a les empreses.
- **Compliment de la normativa ambiental:** Les activitats econòmiques que s'implantin en municipis rurals hauran de complir amb els requisits establerts per la Llei 20/2009, assegurant que el desenvolupament econòmic es realitzi de manera sostenible i respectuosa amb el medi ambient.

4. Consideracions per a la implementació efectiva:

- **Formació i suport tècnic:** És essencial proporcionar formació i suport tècnic als ajuntaments rurals per garantir l'aplicació efectiva de les noves mesures i el compliment de les normatives vigents.
- **Cooperació interadministrativa:** Fomentar la col·laboració entre diferents nivells de l'administració pública per assegurar una implementació coherent i eficient de les mesures de l'Estatut en consonància amb la legislació existent.
- **Seguiment i avaluació:** Establir mecanismes de seguiment i avaluació per identificar possibles conflictes o ineficiències en la interacció entre les noves mesures i les normatives vigents, permetent ajustos necessaris per optimitzar els resultats.

5. Exemples pràctics

Exemple 1: Implantació d'una granja sostenible

- **Situació Actual:** Una empresa vol instal·lar una granja d'aviram en un municipi rural amb un alt índex de despoblament. Aquest projecte pot revitalitzar l'economia local.
- **Problema:**
 - La Llei 20/2009 exigeix una autorització ambiental integrada, que inclou l'avaluació de l'impacte ambiental en aigua, aire i sòl.
 - El municipi no té tècnics per revisar o gestionar l'expedient.
- **Proposta de Solució:**
 - **Suport regional:** Les diputacions podrien assignar tècnics especialitzats per avaluar projectes ambientals.
 - **Simplificació de tràmits:** Desenvolupar declaracions responsables per a petites instal·lacions en lloc de permisos complexos, sempre que compleixin amb requisits bàsics.

Exemple 2: Creació d'un coworking rural

- **Situació Actual:** Un ajuntament vol convertir un edifici públic en desús en un espai de treball compartit per atraure professionals i empreses.
- **Problema:**
 - La normativa urbanística exigeix canviar l'ús de l'edifici, fet que requereix aprovacions urbanístiques complexes segons la Llei 3/2012 de Polítiques de Sòl i Habitatge.
- **Proposta de Solució:**

- o Establir un procediment abreujat per al canvi d'ús d'equipaments en municipis rurals, coordinat amb la Generalitat.
- o Crear línies de subvencions específiques per cobrir costos inicials.

Exemple 3: Foment de l'emprenedoria local

- **Situació Actual:** Joves del municipi volen iniciar una petita empresa de productes agroalimentaris, però necessiten ajuts i simplificació de tràmits.
- **Problema:**
 - o Els requisits per establir una empresa (registres sanitaris, permisos d'activitat) poden ser costosos i complicats en entorns rurals.
- **Proposta de Solució:**
 - o Aplicar la simplificació de tràmits de la Llei 18/2020 amb un focus específic per a municipis rurals, eliminant duplicacions documentals.
 - o Crear un servei d'assessorament especialitzat per ajudar amb registres i certificacions.

7. CONCLUSIONS

Amb aquest informe, en el qual s'han analitzat 200 accions de l'Agenda Rural de Catalunya, de les quals 81 són també part integrant de l'Estatut del Municipi Rural, s'han revisat, set àmbits considerats estratègics: qualitat normativa, coordinació competencial, tipologies de suport, serveis digitals, atenció ciutadana, equipaments i naturalesa del servei públic. Aquests aspectes configuren un marc transversal que permet entendre la complexitat de la planificació territorial en els entorns rurals.

Els resultats posen de relleu que **156 de les accions** examinades podrien requerir, íntegrament o parcialment, el suport de la Diputació de Barcelona, sobretot pel que fa al perfeccionament del marc normatiu, la digitalització, la innovació en l'àmbit rural i dels serveis d'atenció a la ciutadania. Aquesta proporció tan elevada d'accions que interpel·len un ens supramunicipal evidencia, d'una banda, la **necessitat d'impulsar una governança col·laborativa** i, de l'altra, la rellevància de definir instruments sòlids de cooperació entre l'Estat, la Generalitat, els municipis, els consells comarcals i la mateixa Diputació.

En relació amb el **tipus de suport**, gairebé la meitat de les iniciatives (49,5%) reclamen assistència tècnica, un 7,5% demanen específicament finançament i un 31,5% en requereixen ambdós tipus de manera combinada, fet que palesa la complexitat de molts projectes rurals.

Quant als **serveis digitals**, un 10,5% de les accions dependrien de manera explícita de la transformació tecnològica, la qual cosa ressalta la creixent importància de la digitalització com a factor de vertebració territorial. Paralelament, el **19%** de les accions impliquen atenció ciutadana presencial, mentre que el **21%** necessiten algun tipus d'infraestructura física o equipament, tot i que bona part d'aquestes instal·lacions ja podrien reutilitzar-se des d'equipaments municipals preexistents. Cal destacar també que **64 de les 200 accions** (un 32% del total) es consideren serveis públics propis de la Diputació de Barcelona, un indicador clar del paper essencial que aquest organisme exerceix en el sosteniment de la cohesió territorial i en la prestació de serveis bàsics.

Les evidències recollides demostren que la Diputació de Barcelona és **clau** en el desplegament de l'Agenda Rural i de l'Estatut del Municipi Rural, atès que ambdós instruments requereixen la intervenció activa d'un ens amb capacitat de lideratge, experiència en l'articulació de polítiques supramunicipals i coneixement tècnic especialitzat. Per tal de maximitzar-ne l'efectivitat, s'assenyalen cinc línies d'acció prioritàries:

1. **Una perspectiva integradora: urbana i rural.** La Diputació ha d'adoptar polítiques i programes sensibles a l'heterogeneïtat del territori, reconeixent les especificitats i el potencial de les zones rurals. Això demana un diagnòstic localitzat que orienti la distribució de recursos i la definició de solucions adaptades a cada realitat, tenint en compte aquesta doble mirada.
2. **Suport tècnic i/o econòmic diferenciat.** És imprescindible que la Diputació identifiqui acuradament el tipus de suport que necessita cada acció, posant a l'abast eines i recursos com l'assistència per a la contractació pública, l'assessorament normatiu o la generació de projectes.
3. **Lideratge en la governança multinivell.** La coordinació interadministrativa és cabdal per minimitzar solapaments i garantir la coherència entre polítiques públiques. El rol de la Diputació, gràcies a la seva posició intermèdia, pot ser dinamitzador o de líder per la resta d'administracions.
4. **Equitat en l'accés als serveis públics.** Cal vetllar per un enfocament d'equitat territorial que mitigui la bretxa entre els àmbits urbans i els rurals. Això inclou la disponibilitat de serveis digitals (com ara connectivitat d'alta qualitat o eines d'administració electrònica), la potenciació de l'atenció ciutadana, ja sigui en format presencial o mitjançant unitats mòbils, i la garantia de serveis bàsics (educació, sanitat, mobilitat...) sense discriminació per motiu de residència.

5. **Referent en l'execució i avaluació.** La Diputació pot consolidar-se com l'actor principal en la posada en marxa dels projectes de l'Agenda Rural i l'Estatut, i pot ser el referent cap a altres administracions anàlogues perquè enfoquin les seves polítiques amb la mirada que ho fa DIBA i per afavorir la millora continua de les polítiques públiques arreu del territori.

En resum, el **binomi Agenda Rural-Estatut del Municipi Rural** planteja un repte d'alta complexitat que exigeix un marc d'intervenció rigorós i, alhora, flexible. L'experiència acumulada, els recursos i les competències de la Diputació de Barcelona situen aquest ens en una posició avantatjosa per liderar el conjunt d'estratègies que han de garantir el desplegament de les polítiques que proposen l'Agenda Rural i l'Estatut dels Municipis Rurals.

Accés al CASM de la Diputació de Barcelona:

[CASM - MREA](#)

Gentre d'Anàlisi dels Serveis M **CASM** **CASM**

[Inici](#) [Anàlisi municipal](#) [Anàlisi supramunicipal](#) [Serveis al territori](#) [Informes comarcals](#) [Ocupació de funcionaris d'habilitació nacional](#) **MREA** [Fonts](#) [Glossari](#)

A la província de Barcelona hi ha 112 municipis rurals, dels quals **98 es consideren d'especial atenció (MREA)**. Tot i representar només el 0,88% de la població (poc més de 50.000 habitants), els MREA ocupen gairebé el 40% del territori. Es tracta de zones amb baixa densitat demogràfica, però amb una gran extensió i complexitat territorial, que reclamen polítiques públiques adaptades a les seves particularitats.

En aquest context, i en el marc de l'avantprojecte de la Llei de l'Estatut de Municipis Rurals, la Diputació de Barcelona i l'associació ARCA han treballat per desenvolupar una eina que permeti aprofundir en la realitat d'aquests municipis i detectar possibles àmbits d'actuació.

L'eina ofereix una visió del perfil sociodemogràfic de cada MREA, una diagnosi de l'estat dels serveis que s'hi presten i el ventall de recursos i iniciatives que ofereix la Diputació de Barcelona per reforçar-ne la cobertura.

Seleccioneu un MREA per començar la diagnosi.

● **Com s'identifiquen els municipis?**